

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 07.12.2023

Vår ref.: 202310702-7 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2023/3187-2

Godkjenning av retningslinjer for systemansvarsforskriften

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har vurdert Statnett SF som systemansvarlig (Statnett) sine retningslinjer til forskrift om systemansvaret i kraftssystemet (systemansvarsforskriften) §§ 6, 9, 11, 16, og 18.

RME viser til Statnetts oversendelse av forslag til retningslinjer for utøvelse av systemansvaret. Vi fikk oversendt forslag til godkjenning 29. september 2023. I henhold til systemansvarsforskriften § 28a første ledd skal retningslinjene godkjennes av RME før de er gjeldende. Statnett hadde forslag til retningslinjer og vedlegg på høring fra 1. juni 2023 til 31. august 2023.

Statnett hadde også vilkår for sesongmarkedet for mFRR-kapasitet, et vedlegg til retningslinjene til § 9, på høring i samme tidsrom. Grunnet tidligere implementeringsdato for disse retningslinjene har RME sendt eget brev av 26. september 2023 med godkjenning av disse retningslinjene.

RMEs beslutning

RME godkjenner retningslinjene til §§ 6, 11, 16 og 18, med forbehold om at Statnett som systemansvarlig oppdaterer retningslinjene i henhold til våre kommentarer ved neste endring av retningslinjene, eller før publisering hvor dette er beskrevet.

RME godkjenner retningslinjene til § 9, med unntak av setningen under delkapittelet «Marked for FCR», gjengitt som følgende: «Systemansvarlig har mulighet til å innføre ordninger som stimulerer til at aktører velger å gjennomføre prekvalifisering tidlig i overgangsperioden». RME mener at denne endringen ikke er tilstrekkelig detaljert eller begrunnet, og kan derfor ikke godkjenne dette. RME ber om at det tilhørende vedlegget «Vilkår - tilbud, aksept, aktivering, rapportering og avregning i marked for FCR til Statnett» oppdateres for å ivareta dette. Godkjenningen av retningslinjene til § 9 er også med forbehold om at Statnett justerer retningslinjene i henhold til de øvrige kommentarene våre i dette brevet.

Høringsinnspill

Statnett fikk gjennom høringen innspill fra syv aktører på de foreslåtte retningslinjene, og har gjort noen justeringer som følge av tilbakemeldingene fra bransjen.

De fleste høringsinnspillene angikk «*Vilkår - tilbud, aksept, aktivering, rapportering og avregning i markedet for FCR*» som kommer som følge av ny metode for tilleggskrav for FCR iht. kommisjonsforordning 2017/1485. Det ble gitt innspill om presisering av budkvantum, som Statnett har tatt hensyn til. Det har kommet flere innspill om at det bør være mulig å prøve ut nye tekniske løsninger og piloter for leveranse av FCR med forenklete krav. Til dette presiserer Statnett at det vil være mulig å søke om midlertidig unntak for å tilrettelegge for piloter og nye tekniske løsninger, men at det er viktig at en slik leveranse av FCR ikke påvirker stabiliteten til systemet eller markedet for FCR. Statnett har oppdatert retningslinjene med en presisering om mulighet for å søke om midlertidig unntak fra spesifikke krav i «*Technical Requirements Frequency Containment Reserve Provision in the Nordic Synchronous Area*». RME mener det er positivt å åpne for utprøving av nye muligheter for anskaffelse av FCR.

Videre har aktørene kommet med innspill til overgangen til nye krav til leveranse av FCR. Hvordan bud etter gamle og nye krav skal sameksistere i markedet er problematisert, og også at prosessen for prekvalifisering til nye krav må skje på en teknologinøytral og ikke-diskriminerende måte. Videre gjentas poenget om at nye krav til FCR kan gå ut over FCR-kapabiliteten og mulighet til å levere andre balansetjenester. Statnett kommenterer at de tar med seg disse innspillene i arbeidet med å etablere prosessen for prekvalifisering og markedsreglene i overgangsperioden.

Det har også blitt sendt inn innspill som omhandler de nye kravene til FCR, som er definert i dokumentet «*Technical requirements for frequency containment reserve provision in the nordic Synchronous Area*». Statnett svarer at de jobber med å utarbeide et støttedokument for å tydeliggjøre kravene for bransjen og gjøre de enklere å forstå.

Til «*Vilkår for tilbud, aksept, rapportering og avregning i markedet for raske frekvensreserver (FFR)*» har det kommet innspill fra aktørene om at prekvalifisering til å levere FFR i forkant av markedsklarering innebærer økonomisk risiko, da en aktør ikke vet på forhånd om de får tilslag i markedet. Statnett er enige i dette innspillet, men påpeker at endringen er nødvendig for å sikre at de til enhver tid har de tilstrekkelige reservene som har blitt klarert i markedet. Statnett har tilpasset vilkårene med mulighet for å søke unntak om prekvalifisering i forkant av markedsklarering, avhengig av visse betingelser.

RMEs vurdering

RMEs vurdering er at forslaget til retningslinjer bidrar til en transparent og forutsigbar utøvelse av systemansvaret. Systemansvarlig har utarbeidet forslag til retningslinjer, hatt det på høring i bransjen og vurdert høringsinnspill fra aktørene. Innholdet i retningslinjene utvikles over tid og skal hele tiden ha som formål å bidra til transparens og forutsigbarhet for aktørene. Vi mener at systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer i er i tråd med dette formålet.

RME godkjenner Statnett som systemansvarlig sitt forslag til retningslinjer, med unntaket som nevnt over i «RMEs beslutning», som også er videre begrunnet under. Godkjenningen er med forbehold om at systemansvarlig justerer retningslinjene i henhold til kommentarene som følger under.

§ 9. Regulerstyrke og effektreserve

I retningslinjene til § 9 annet ledd, under delkapittel «Marked for FCR», er følgende setning inkludert. «Systemansvarlig har mulighet til å innføre ordninger som stimulerer til at aktører velger å gjennomføre prekvalifisering tidlig i overgangsperioden». RME mener denne beskrivelsen mangler det nødvendige detaljnivået for å bidra til at retningslinjene gir transparens rundt utøvelsen av systemansvaret. En mer detaljert beskrivelse bidrar også til å sikre at overordnede prinsippene i forskriften, jf. § 4 om nøytralitet og ikke-diskriminering, blir ivaretatt. Videre gjør manglende detaljering av forslaget at RME ikke kan vurdere hvorvidt det er i tråd med annet lovverk, som lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter og regelverk om offentlig støtte.

Ved innføring av § 28a i forskrift om systemansvaret ved forskriftsendring av 2018 ble det i høringsdokumentet lagt til grunn at «[...] systemansvarlig også skal oversende begrunnelse for forslaget og en beskrivelse av konsekvensene, herunder kost/nytte vurderinger der det er relevant». I tilfeller der foreslåtte retningslinjer resulterer i en større økning i kostnader, enten for Statnett, samfunnet eller aktørene i bransjen, mener vi det er relevant med en kost/nytte-vurdering av forslaget, i tillegg til en begrunnelse for hvorfor det aktuelle tiltaket er valgt fremfor andre mulige tiltak. Først når dette foreligger kan RME gjøre en god vurdering av om forslaget kan godkjennes som en del av retningslinjene. RME kan derfor ikke godkjenne setningen «Systemansvarlig har mulighet til å innføre ordninger som stimulerer til at aktører velger å gjennomføre prekvalifisering tidlig i overgangsperioden» i retningslinjene til § 9.

Vilkår – tilbud, aksept aktivering, rapportering og avregning i marked for FCR

Som følge av beslutningen om å ikke godkjenne muligheten til å innføre ordninger for å stimulere til prekvalifisering slik det står beskrevet i forslaget til nye retningslinjer, ber RME om at dette også tas ut av vilkårene for marked for FCR. RME er imidlertid positive til at det jobbes med tiltak for å gjennomføre en effektiv overgang til de nye kravene til FCR.

I vilkår for marked for FCR har Statnett lagt inn FCR-I funksjonalitet til bruk i separatdriftssituasjoner som et markedsvilkår. RME oppfatter at FCR-I-funksjonalitet er et funksjonskrav heller enn et markedsvilkår, og har fått avklart dette i møte med Statnett av 7. november 2023 og epost av 9. november 2023. Vi ber derfor Statnett om å oppdatere markedsvilkårene i tråd med dette og ber om at FCR-I-funksjonalitet i stedet beskrives i vedlegg til § 14, «Nasjonal veileder for funksjonskrav i kraftsystemet (NVF)», ved neste mulige retningslinjeendring.

Vilkår for tilbud, aksept, rapportering og avregning i markedet for raske frekvensreserver (FFR)

I godkjenningsbrev av 13. januar 2023 ba RME om en presisering av hva som menes med «eier av reguleringsobjektet» under del 4 om «Kriterier for deltakelse» i vilkårsdokumentet for marked for FFR. RME kan ikke se at dette har blitt presisert tydelig i forslaget til nye retningslinjer, og har spurt om det i e-post av 7. november 2023. Statnett svarte i epost av 14. november 2023 at «Med eier av reguleringsobjektet menes eier av det fysiske reguleringsobjektet, for eksempel sluttbruker som eier en elbillader». RME ber om at Statnett oppdaterer vilkårene i tråd med dette.

Videre blir det presisert under del 4 om kriterier for deltakelse, at en leverandør eventuelt kan inngå en skriftlig avtale med en «tredjepart som tilbyr reguleringsobjektet som en selvstendig enhet eller som en del av en aggregert portefølje». RME mener at det er problematisk at en slik tredjepart omtales i vilkårene, spesielt av følgende to grunner: For det første vet tredjeparten ikke nødvendigvis om eieren av reguleringsobjektet har inngått andre avtaler eller installert andre fleksibilitetsløsninger for reguleringsobjektet, noe som kan påvirke objektets tilgjengelighet for aktivering i FFR-markedet. For det andre kan det, fra et sluttbrukerperspektiv, være hensiktsmessig å opprettholde prinsippet om at det er eieren av reguleringsobjektet som inngår avtaler, slik at ressurseieren ikke mister oversikt over sine fleksible ressurser. Vi er derfor usikre på om endringen egentlig vil ha effekten Statnett ønsker å oppnå, nemlig at reguleringsobjektet ikke har forpliktelser i andre markeder. RME ber Statnett om å gjøre en vurdering av disse kommentarene og oppdatere vilkårene i henhold til det ved neste endring av retningslinjene og tilhørende vedlegg.

Under delkapittel 5.1 «Kontraktstyper» i vilkårene for marked for FFR har Statnett fjernet spesifiseringene om at kontraktperioden for de to FFR-produktene i utgangspunktet varer fra mai til september. Dette er begrunnet med at Statnett fremover også kan ha behov for å anskaffe FFR utenfor sesong, noe RME mener er fornuftig. Begrepet «sesong» brukes imidlertid fortsatt flere steder i vilkårsdokumentet, uten at det lenger er tydelig hva sesongen da innebærer. RME ber derfor Statnett om å oppdatere vilkårene for å tydeliggjøre hva de mener med «sesong».

§ 11. Marked for regulerkraft

Statnett har fjernet kapittelet «Generelt» i vilkår til § 11, «vilkår for aktiveringsmarkedet for mFRR», og RME ber Statnett om å påse at fotnoten som hører til kapittelet også blir fjernet. Dette kan gjøres før publisering av godkjente retningslinjer.

Med hilsen

Anne Marthe ter Woerds Christensen
Avdelingsingeniør

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Kopimottakerliste: